

Obsah

1	Ekonomika jakosti	9
1.1	Úvod	9
1.2	Přímé náklady na jakost	11
1.3	Význam snižování přímých nákladů na jakost	12
1.4	Nepřímé náklady na jakost (B)	14
1.5	Hledání optimální jakosti	14
1.6	Životnost výrobků dlouhodobého užití	15
1.7	Náklady na životní cyklus (LCC = Life Cycle Costs)	16
1.8	Jakost a efektivnost	18
2	Specifické (netradiční) metody managementu jakosti	22
2.1	Úvod	22
2.2	Analýza rizik (Risk Assessment)	22
2.3	Analýza vzniku poruch a jejich následků FMEA	23
2.4	Simultánní inženýrství (Simultaneous Engineering, Concurrent Engineering)	28
2.5	Plánování experimentů (Design of Experiments)	37
2.6	Robustní konstruování (The Robust Design Method)	38
2.7	Hodnotové inženýrství (Value Engineering)	39
2.8	Ztrátová funkce	39
2.9	Dům jakosti a metoda rozvržení funkce jakosti	41
2.10	Štíhlá produkce (Lean Production)	44
2.11	Analýza spolehlivosti výrobků	46
2.12	Metoda právě včas (JIT = Just in Time)	46
2.13	Statistické metody výpočtu rozměrových obvodů	46
2.13.1	Tolerance a efektivnost výroby	46
2.13.2	Licování a tolerance	47
2.13.3	Rozměrové obvody	48
2.13.4	Výpočet tolerancí rozměrového obvodu při absolutní vyměnitelnosti	48
2.13.5	Výpočet tolerancí rozměrového obvodu při neúplné vyměnitelnosti	52
2.13.6	Závěr	64
3	Sedm nových nástrojů pro management jakosti podniku	65
3.1	Afinitní diagram	65
3.2	Relační diagramy (Relations Diagrams)	67
3.3	Systematický diagram (Stromový diagram)	70
3.4	Maticové diagramy	74
3.5	Analýza maticových diagramů	76
3.6	Rozhodovací diagram (Diagram PDPC = Process Decision Program Chart - program procesu vyhodnocování a rozhodování)	82
3.7	Síťové grafy (Arrow Diagrams)	87
4	Certifikace systémů jakosti a výrobků, akreditace zkušebních laboratoří	92
4.1	Certifikace	92
4.1.1	Úvod	92
4.1.2	Definice a základní pojmy certifikace	94

4.1.3	Všeobecné podmínky pro certifikační orgány	95
4.1.4	Organizace a správní struktura.....	95
4.1.5	Smluvní subdodávky.....	96
4.1.6	System jakosti.....	97
4.1.7	Příručka jakosti	97
4.1.8	Ujištění o shodě	98
4.1.9	Požadavky na orgány pro certifikaci osob	100
4.2	Všeobecné požadavky na posuzování a akreditaci certifikačních orgánů.....	101
4.2.1	Úvod a účel kritérií pro výkon funkce zkušebních laboratoří	101
4.2.2	Základní pojmy	101
4.2.3	Právní identita a organizace	102
4.2.4	Požadavky na zkušební laboratoř a na její management.....	102
4.2.5	Technická způsobilost a technické požadavky	102
4.2.6	Personál (pracovníci)	103
4.2.7	Budovy, vybavení, prostory a podmínky prostředí	103
4.2.8	Zařízení	104
4.2.9	Zkušební a kalibrační metody, validace metod, postupy	104
4.2.10	System jakosti ve zkušební a kalibrační laboratoři	104
4.2.11	Návaznost měřidel a etalonů.....	105
4.2.12	Protokoly o zkouškách a kalibrační listy	105
4.2.13	Český institut pro akreditaci	106
5	Koncepce, struktura a obsah informací pro budování informačního systému	107
5.1	Úvod	107
5.2	Popis společnosti a účel informačního systému.....	108
5.3	Zkratky, termíny a definice.....	108
5.4	System řízení jakosti.....	109
5.4.1	Všeobecné požadavky.....	109
5.4.2	Všeobecné požadavky na dokumentaci	109
5.5	Odpovědnost vedení	109
5.5.1	Závazek vedení firmy	109
5.5.2	Zaměření na zákazníka	110
5.5.3	Kodex – Politika jakosti.....	110
5.5.4	Plánování	110
5.5.5	Správa (Management systému jakosti)	111
5.5.6	Přezkoumání vedením.....	113
5.6	Management zdrojů	113
5.6.1	Zajištění zdrojů.....	113
5.6.2	Lidské zdroje	113
5.6.3	Vybavení.....	114
5.6.4	Další zdroje.....	115
5.7	Výroba	115
5.7.1	Plánování realizace produktu.....	115
5.7.2	Procesy vztahující se k zákazníkovi.....	115

5.7.3	Návrh a vývoj	116
5.7.4	Nakupování.....	118
5.7.5	Výroba a poskytování služeb.....	119
5.7.6	Řízení měřidel	120
5.7.7	Servis.....	121
5.7.8	Bezpečnost a ochrana zdraví a prostředí.....	121
5.8	Měření, analýzy a zlepšování	121
5.8.1	Plánování	121
5.8.2	Měření a monitorování	121
5.8.3	Řízení neshodného produktu	122
5.8.4	Analýza dat.....	123
5.8.5	Zlepšování	123
6	Odpovědnost za výrobek	124
6.1	Úvod	124
6.2	Směrnice 85/374/EEC o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku	125
6.3	Směrnice 92/59/EEC o všeobecné bezpečnosti výrobku.....	127
6.4	Pojištění odpovědnosti za výrobek	131
6.5	Zákon 59/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobu	132
6.6	Závěry k zákonu č. 59/98 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku	134
6.7	Posuzování a prokazování shody v podmínkách České republiky	135
7	Environmentální management.....	139
7.1	Úvod.....	139
7.2	Legislativa v ČR.....	140
7.3	Environmentální management podle norem řady ISO 14000.....	147
7.3.1	Úvod	147
7.3.2	Koncepce norem řady ISO 14000.....	149
7.3.3	Vytvoření a udržování registru environmentálních aspektů	150
7.3.4	Definování cílů a cílových hodnot, stanovení programů environm. managementu.....	152
7.3.5	Výcvik a poučení zaměstnanců o významnosti EMS a jejich osobní odpovědnosti, komunikace v EMS	153
7.3.6	Dokumentace systému environmentálního managementu EMS.....	154
7.3.7	Řízení dokumentů.....	155
7.3.8	Audity systému environmentálního managementu EMS.....	155
7.3.9	Záznamy	156
7.3.10	Přezkoumání vedením	157
7.3.11	Přehled norem řady ISO 14 000	157
7.3.12	Environmentální indikátory – ISO 14031	157
7.3.13	Nařízení EMAS	158
7.3.14	Přínosy norem řady ISO 14 000	158
7.4	Metody environmentálního managementu pro fázi návrhu a vývoje výrobku	158
7.4.1	Analýza životního cyklu výrobku (LCA – Life Cycle Analysis)	158
7.4.2	Ekodesign	164
7.5	Environmentální náklady.....	164

7.6	Environmentální značení - Ekolabeling	165
8	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ČSN OHSAS 18001	166
8.1	Úvod	166
8.2	Systémy řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v podnicích dle ČSN OHSAS 18001	166
8.3	Základní pojmy	168
8.4	Struktura normy	169
8.4.1	Všeobecné požadavky	169
8.4.2	Politika BOZP	170
8.4.3	Plánování	171
8.4.4	Implementace (zavedení) a provoz	177
8.4.5	Kontrola	181
8.4.6	Přezkoumání systému managementu BOZP vrcholovým vedením (top managementem)	184
9	Přehled dalších norem vztahujících se k řízení kvality procesů.....	185
9.1	ČSN – IEC 27001 Systémy managementu bezpečnosti informací - bezpečnostní techniky	185
9.2	Norma ČSN ISO/IEC 20000-1 a 20000-2	186
9.3	Certifikace systému kritických bodů (HACCP).....	189
9.3.1	Úvod	189
9.3.2	Certifikace HACCP v ČR	189
9.3.3	Důvody vhodnosti certifikace HACCP.....	189
9.4	Certifikace spotřebitelského řetězce dřeva (CoC - Chain of Custody)	190
9.4.1	Úvod	190
9.4.2	Celoevropský systém certifikace lesů PEFC (Pan European Forest Certification).....	190
9.4.3	Požadavky na certifikaci spotřebitelského řetězce dřeva (CoC) Chain of Custody	190
9.5	CSN ISO/TS 16949 Systémy managementu jakosti.....	191